

TAITAS

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol toupaveva Masedonia Provins-ia uva voa toupaooro vo pasio rigatoreva Taitas-pa. Oiso ra Krit Toko iare Taitas arureve Pol oiso ra voeao lotupa irara tokipasa avaro. Vo pasio oa oiso toupaveira osa vao rovopa pasi oa rigatoreva Pol rera vatetoaoro iare Timoti. Aue iava uvare Taitas tavireva oisore ra lotupa irarapa iraparo (Ta 1:5), torevokovira siposipopaoro vao iava Vearo Sisosipo (Ta 2:1), ora voea vo rugorugoooro soporepasa voeao oea viapau vearovira Pauto vo reoro sirova utupaave (Ta 2:15, 3:8).

1. Aviavi pie reoro Pol varaaro, 1:1-4.
2. Voeao iava lotupa kovo-ia irapa irara, 1:5-16.
3. Lotupa irara tavireva Pol varao iava oara-ia uvuiipai ra Pauto roru piepaive rera vo ruipaoro sirova utupaoro, 2:1–3:11.
4. Ovoiopa reoro Pol vo reoroaro, 3:12-15.

1 ¹⁻⁴ Ragai-a vao Pol ragoa vo rigato puraavoi viipa Taitas, uvare oiso rutu toupaveira, Ragai oviitoaoro rutu vii, vo rara vegei rutu Turaro oirao piepave rutu. Ari ita, variripaveira Pautoa iare Aite ora Jisas Krai vegei Kae Piepatoaoro, auere ra vii tauvapasi aue-ia gavaure vovou ora vereopa vovou rutu. Ragai-a vao-ia Pautoa-pa kovopato, uvare Jisas Krai oiso puraroepa ragai aruoro, “Avau oearovu rutupa siposiposa.” Iu, uvare Pauto ragai roporeva, oiso ra voeao tauvaa oea roporeva Pauto vaore, oiso ra voea vo vovouoro oirao pie vovouoro goruvira rutu voea iava torepe. Oa iava uvuiipai ra vao-ia Pauto vo pitupituaroo oiraopa rutu taraiave, vo rara va iava voea siposipoa. Oire ra oisi iava va-ia taraioro vearovira rutu tuevira raga toupave auere Tootoo Ovoi, uvare voeapa vo tootoo vatereveva Pauto voeao rera voeaoro. Tuariri rutu vo uva vo rasio pura viro asavira touva uva Reo Ovoi purareva va iavirava, oiso ra vo tootoo vatereve. Oiraopavira, uvare viapau oiso kuuvupato-a Pauto. Ira vo vuutao-ia oearovu arurevora va iava vao Vearo Sisosipo kosi pievira siposipopasa. Eera Pauto vegei Kae Pietoaoro ira ragai tapo ita roporeva oisi ita osiposipo iava siposipopasa.

^a 1:1-4 Nam 23:19; Ro 16:25; 2 Ti 1:10

Taitas Vo Kovoaro Iava Vo Osa Krit Toko-ia Toureva

^{5b} Vii Taitas tavipaavoi oiso-ia, Vii kavuavora evoa Krit Toko-ia, oiso ra voa vo kovoro torevokori okovoroa pura uviro asavira toupavora evoa Krit-pa irara sovara-ia. Oire ra voa oearoi tapo reeresiri voeao oearoa uvuipaai ra lotupa irara tokipaive voraro uruiara-ia voeapa irapaoro. ⁶Eisi osa iava uvuipauei ra vaore rugoou osa vii tavi rovoavoi rovovira oiso, Voeao lotupa irarapa oea irapaaveira viapau oiso uvuipaai ra vuriara vai purapaive. Ora oiso-ia viapau irai uvuiparoi ra aireiva vatuarirei vai toupaveve. Viapau. Ari kataiva raga. Ora vo osa rera ovii iraraaro, oire ra oirao piepa vovouvira rutu torevokovira toupaveve. Viapau rutu oiso uvuipaai ra ora voea vo ruipararo sirova utupaoro vuri vovouro purapaive. Ra oisi iava voea iava siposipoara uvarovu rutu vuriara avapape. ⁷Aue vituaro iava uvare rera-a eera oirarapa irapato ira Pauto vo kovoaro tokipareveira. Eisi osa iava uvuiparoi ra torevokovira raga toupaveve. Opeita ro ropori ira oearovu tapo rirovira ora kaureoparo. Ora opeita ro tapo ropori ikaupa kasiputo, ora ro ira spakpaoro kokoroparo, ora ro ira oearovu upopaoro voea upia piepareve, ora ro ira ora rera raga-ia vovoupari vo orekerovu rutu ou ragapaoro. ⁸Ari uvuipauei ra rera ropori ira oearovure sopaipa irara oiso puraro, “Uriota vore ragai vo kepaaro-ia vearovira pausa touoro.” Ora ro tapo ira vearo rugooro raga sirova rutu toupaveve. Eera ira uvuiparoi ra ora rera vo vovouaro raga rovirieipareve, ra va iava torevoko vovouro raga purapareve ora airereipaoro rutu. Iu, eera torevoko vovoutoa rutu. ⁹Ari ita, vosa oiraopa reoro rutu-ia pitupareve varao oara oupareveira vo Vearo Siposipo iava, uva va-a eva oa iava ita rera uvuiparoi ra oearovivupa topa pievira siposipopareve kosi pievira va iava vao oiraopa reo rutu. Ora ira uvuiparoi ra viaevira vo reoro karekereve vuriara oreoroa vatepaiveira oearovu oirara piro piepasa.

^{10c} Aue iava uvare riro irara rutu epao oea ora upopaaveira vaova Vearo Siposipo, vo osa oearovu keakea ragapaive kokoropa reoro raga-ia. Ari ita, voea tapo Jiu oea vao iava ora voea iava rakari verapa pitupitu siposipopaveira. ¹¹Uva voea tavi iraori ra ora eakaave uvupavira, uvare oira aaro rutu piro piepaiveira rutu vuri reoreoro raga-ia. Uvare oiso piepaiveira ra vo aaro ruvara-ia moni oupaave vo aaro siposipopaoro. ¹²Oiraopavira rutu osa vii tavipaavoi iravu iava Krit-pa irara iava rera. Ira oiso puraroepa voeaore oea oisoa vo Toko-ia vao Krit toupaveve, “Voeao-ia Krit-pa irara oea kuuvu reoro raga purapaaveira. Oea oiso rutu toupaveira osa kaakau kare. Oea kovo arapa reasipaoro ora voea raga-ia rugoopaaveira riroara rutu aio ragapaoro.” ¹³Ari ita, uva oiraopa reo

^b 1:5 Ap 20:28-30; 1 Ti 3:1-7 ^c 1:10 Je 1:26-27; 1 Ti 1:6

rutu-a vao-ia. Eisi osa vituaro iava uvuipauei ra goruvira rutu voeare korupau vo voea torevoko piepaoro. Oa iava voea vo vovouroaro oirao pie vovouro uvuipai ra goruvira voea iava torepape. ¹⁴Uva oisi-a eisi osa tupaoro uvuipai ra vo reoropa reasipaave tuariripa siposiporo iava varao akukuara, oara vo ragava uriopapeira Jiu, ora voeao oearoa reo goruro pura ragapaiveira oara-ia oiraopa reore isiva ragapaaveira.

¹⁵^d Oire vosa viapau irai vo rugorugooroaro-ia vuria vai tupaive, uva va eva vituaro iava oiso tupaive, Vosa apeisi eake uvureve, ora apeisi eake kekereve oara-a evara oara-ia viapau oiso vuria vai tupaivoi. Ari ita, vosa vuria vai tupaive vo rera varaaro-ia rugorugooara, oire uva vara-a evara oara vituaro-ia oaravu rutu vuriara tupaiveira varao oara uvupareve ora vara kekepareve. Aue iava uvare rera vo rugorugooroaro piroepa rutu. Oa iava oisi iava orekerovu rutu rera iava vuivuepa ro ira Jisas Krai viapau oirao piepareve. ¹⁶Ari ita, oiso purapaaveira, “Igei Pautoa-ia taraipaiveira.” Uva vigei uvuipaviei oiso ra voea vo pitupituroaro eveipaoro vearovira rutu voea-ia taraipavio oiso, Asi vuri rugorugoo irara rutu-a voeao oea kuuvu reoro raga rutu purapaiveira. Eake iava? Uvare kasipu vovouro raga-a oara purapaiveira vo oearovuva ora aveavepaoro. Oa-ia Pauto vo reoro gasipaiveira. Oa iava viapau oiso uvuipai ra vearopara vai purapaive.

Vo Tupaive Avuka Irara Iava Vo Reo

2 ¹e Oire uva uvuipauei ra torevokovira rutu voea tarai piepari aue-ia oiraopa reo rutu vao oa-a vigei vaoro oirao piea rutu vituaro. ²^f Avuka irara tavipari oiso, Opeita spakpata ukaioapaoro, ora opeita varao purapata osa kokoropa irara vara purapaiveira. Viapau. Ari uvuipai ra vearovira rutu taraipaoro ora voea vo pitupituroaro sirova utupaave vara purapaoro. Oa iava viapau uvuipai ra raveravevira Krai oirao piepaive ora oearovupa siraopaave vo vokiara rutu-ia.

³Oisi raga ita eisi osa uvuipauei ra vairoro avuka riako tavipari, ra oisi raga vo vovouro purapaive evara. Auepa teapi kiuvu reoro raga pura ragapaive oearovivu toga ragapaoro vo reo-ia. Ra opeita tapo goru oviro vai-ia ukaioapaave spakpaoro. Uva evairo airoa uvuipai ra vatuapa riako vearovira rutu tarai piepaive veoro pitupituroaro-ia. ⁴⁻⁵^g Ra va iava vo aoro vearovira ora tokipaave ora vo aoropa siraopaoro. Ra viapau vuri rugorugoo karekepape vo riako-ia. Uva uvuipai vatuapa riako ra vearovira rutu vatua irara oaive vo reoroaro uvupaive reasi asavira. Evairo airoa uvuipai ra ora vairo vo vovouroaro raga rovirieipaive, ra va iava torevoko vovouro raga purapaive ora airereipaoro rutu. Uva oisi-a

^d 1:15 Lu 11:39-41; Ro 14:23 ^e 2:1 Ta 1:9 ^f 2:2 1 Ko 13:4-8 ^g 2:5 1 Ko 14:34; Ef 5:22; 1 Ti 6:1

eisi osa vearopai vo osa eisi ragavira vo pitupituro evara purapaive. Oa iava viapau oiso irai uvuiparoi ra vuri reo vai purapareve vao-ia Pauto vaaro tarai reo.

Vo Toupai Viovoko Irara Iava Vo Reo

⁶Oire uva oisi ragavira ita uvuipau ei ra voeao viovokoa tarai piepari. Ra va iava ora voea vo rugooroaro rite pie rovopaive auepa, teapi evo rugooro raga voea vovouaro piropiro piepaive rutu vo rara voea-ia putepaive. ^{7^h}Oire uva vii tapo Taitas oiso toupai, Viigoa uvuipau ei ra voeapa ovoova rutu purapari vo osa vearovira raga kovoa purapari. Opeita voeare keevaita reoro raga purapari. Viapau. Ari uvuipau ra voeapa vavata pievira reopau vo osa voea siposipopari. ^{8ⁱ}Iu, uvuipau ra vo reo rutu vateri oa vituaro-ia riroa gorua rutu toupai. Oa iava viiva keripa irara viapau uvuipaai ra oiso puraave, “Kevaita reo raga-a eva akukupapa reo vuria.” Oa iava uvuipaai ra ariiave.

Vo Toupai Kovopa Irara Iava Vo reo

^{9^j}Oire uva kovopa irara uvuipaai ra voeao vo reoroaro tapo uvupaive oea voea tokipaiveira. Ra va iava vearovira rutu voea-ia rorupaive voea tokipaoro. Ora ra opeita kaureopaave voeare. ^{10^k}Uva viapau uvuipaai ra reipa irara oaive varaaro orekerovu kavirupaive. Ra va iava oearovu voea-ia va kekepaoro oiso purapaave, “O oiraopavira rutu, uvare Pauto ro Kae Pieto vaaro tarai reo kasiraovira rutu torepai.”

Uvui Iraopaviei Ra Sisigarue Vovouvira Toupape

^{11^l}Ari ita, Pauto rera vo vovouaro vao vereopa vovou viaevira rutu karekere piepareveira vo oearovu rutu kae piepaoro. Oa iava vorevira ora rera iare voea oupareveira. ¹²Eva vereopa vovouaro oa vigei tarai piepai, ra va iava rera vo ruipaaro purapape vo rasio-ia. Eisi osa vituaro iava uvuipaviei ra vuri vovouro oavi kavupape ora vigei iava, oiso ra vearovira rutu ora airereipavio vuri pitupituro pa vo rasio iava. ^{13^m}Uva oiso ragavira touoro vo vokiore tuepavio pisa voki rutu. Ovokia-ia vao Pauto vaaro kerari aviavi oa karekepere rara, vo osa va-ia aue Jisas Krai vigei Kae Pietoaro vorevira vorero. Oa-a eva oare rugoopaoro goruvira raripavioveira. ¹⁴Uvare ora rera iava vasereva oiso ra kopiuro. Eisi osa iava uvuiparoi ra vigei kae piepareve vorevira varao iava vigei vo vovouroaro vuriara. Ora vao tapo oiso ra torevoko vovou raga-ia toupape, uvare ora rera iare vigei vaisireva. Oire uva va-a eva oa iava uvuipaviei ra ruipapavio vearo vovouro purapasa vo rera vaisiario-ia.

^h 2:7 1 Ti 4:12 ⁱ 2:8 Fl 4:8-9; 1 Ti 6:3 ^j 2:9 Ef 6:5 ^k 2:10 Mt 5:16 ^l 2:11 Ef 2:8-10
^m 2:13 1 Te 4:13-18; 2 Pi 1:1

¹⁵ Oire uva vo reo-a vao oa iava uvuipauvei ra oearovu vo vovouroaro varaata piepari voea goru piepaoro. Asi vii-a reito vaisito viigoa uvuipauvei oiso ra oearovivu vo vovouroaro vuriara poerapari voea vorevira torevokopaoro. Teapi viipa keapaave oiso, Vii-a oira akuku raga-a.

Uvuipau Ra Goruvira Toupari Torevoko Pitupitu Raga Purapaoro

3 ^{1°} Oire voeao oirara oea tokipariveira oea-ia uvuipauvei ra voea soporeri. Auepa teapi gavman-va ora kaureopaave ora voeao oirara oea reipaaveira visii rutupa. Oa iava uvuipaai ra vearovira rutu voea vo reoroaro uvupaive, ra vearo kovo rutu purapaive. ² Voea taviri oiso, Opeita oearovu togapata vuri reo-ia. Viapau. Ari visii uvui iraopatai ra kave vovou rutu purapata oearovu rutupa. Ora vao tapo osa ravaavira raga toupata oearovivu tauvapasa gavaure vovou raga-ia.

³ Vao vituaro iava uvare voari tuariri oisoa toupape vuriara raga purapaoro rupasopavira raga toupaoro. Ora varao osa oisoa ora vigeiva kaureopavio. Ora oiso osa tapo viapau vearo vovou sirova oisoa utupavio vo osa reo goru gasipape. Oa iava vuri pitupitu vigei tuukeva, oiso ra ora vigei raga vo rugooroaro-ia vuriara sirova utupavio. Eva-a oa iava oisoa oearovu varaaro riiriipape. Uva oisoa oearovure rirovira kasipupavio, osa vorevira igeire ita rirovira rutu kasipupaave.

⁴ Ari ita, vo osa Pauto vo vuutaaro karekeerao oa-a eva oa-ia ora rera vareiaro sirao vovourei karekerevorao ora tauvaa vigeipa. ⁵ Oa iava vorevira vigei ora rera iare ourevorao ro-ia Pauto vigei Kae Pietoaro. Oiraopavira, viapau oiso vearo kovo vai purapape, ra oai iava Pauto vigei-ia vearo vovou vai purapareve. Viapau rutu. Ari ita, vao raga-a kaviko vovou riroa rutu rera vaaro vigei-ia. Oa-a eva oa iava Airepa Tootoo rutu ouerao, uvare vigei sisigarue pierevorao. Osa vigei pieoro ro Tugoropato Uraurato oisi vigei pierevorao, Airepa irara vigei. ⁶⁻⁷ Iu, Pauto vigeipa rirovira rutu Tugoropato Uraurato vaterevorao, vo uvare Jisas Krais vigei Kae Piepatoaro vigeipa raiva purarevora vao vorevira ora porete piepa raiva. Uva Pauto vigei vaisipare oiso rutu, Torevoko irara. Eva-a oa vituaro iava uvuipaviei ra oisi iava ora agiagipavio rutu Pautoa tapo. Oire uva oisi-a eisi osa iava uvuipaviei ra Tootoo Ovoi ouperea vao oare tuevira toupaoro goruvira rutu raripavioveira.

⁸ Uva vo reo-a vao-ia oa puraavoi oa-ia oiraopavira rutu vii tavipaavoi, oisore ra voeapa vo reo vasirakovira rutu topa piepari rutu, ra va iava pisa visivi rutu toupave voeapa voeao oea Pauto oirao piepaive rutu. Ra va iava vearo kovoro purapaive evara oara vearopai. Oara iavirava uvuipaai ra vearo tou rutu ouive.

° 2:15 1 Ti 4:12-16 ° 3:1 Ro 13:1-7 P 3:5 Ef 2:4-9; Ro 3:20 ° 3:8 Je 2:14-20; 1 Ti 1:15

⁹Uva visii rutu viapau uvuipatai ra akukupapa reo raga-ia ora upopata. Ora opeita aao irara oavisii raga-ia vuurapa vaisi purapata vo voea vaivaisipaoro. Ora opeita ora visii ragava kaureopata. Ora opeita oearovu kasipu piepata Moses vaaro-ia Reo Taisi voeare reoreopaoro. Uva vo reoro-a evara kiuvu reoro raga, oreoroa rutu iava viapau uvuipai vearoo vai karekepe.

¹⁰^r Oire vosa irai orugoorei iava pisavira siposiporeve vo lotupa uvuru sovara-ia, ra vo rugoorei sirova roopavira avaave, ra vii goruvira rera taviri oiso, Viapau uvuipau ei ra vorevira oisi osiposiporo i purapari ita! Oire vosa viapau vii vo reoro uvureve, ra viapau oiso vorerivira ita rera tapo touri. ¹¹Vo uvare rera-ia taraipau ei oiso, Vuri vovou rutu rera-ia toupai voi. Ovovouroa ora rera-ia eveipaoro oiso puraparoveira, “Eagara, ragoa oisivio tupaavere.”

Ovoioipa Reoro Vatareva Pol

¹²Ari ita, ragaipa tutuu piepai ra vii iare Atemas sipoa eke aue Tikikas. Oire vosa irai vaiterei iava vii iare pouro virovere, ra va iava ikauvira ragai iare uriou vo-ia Nikopolis-ia. Uvare oiso ruipaparai ra evoa touve vo uteopa vuuta-ia. ¹³^s Viigoa uvuipau ei ra Sinas tauvari riro taraito reo goruro-ia, aiterea vatatopopasiei ora Apolos vokasa. Uva vii tavipaavo i oiso ra oearovu taviri, ra orekerovu avu vai vaitereipa vatevateive oarava uvuipasiei avasa.

¹⁴Voeao oirao pie vovou irara oea tokipaveaira, oearo oiso vii tavipaavo i ra voea vearovira rutu tarai pieri. Ra va iava vearo pitupitu rutu purapaive. Oa iava uvuipaai ra tauva vovou rutu purapaive voeao oea Jisas vo kovoaro purapaiveira. Ra vearo tou rutu purapaive ora voea vo rugooroaro kavuoro oara-ia ora voea raga-ia vovoupaaveira.

¹⁵^t Ari ita, voeao rutu oea oisoa ragai tapo tupaive oea voeao viiva vearo voki rutu purapaivo i. Oa iava uvuipaui ra vo vaisio topa pieri, vearo voki voeao oea Jisas oirao piepaiveira.

Pauto visiigoa rutupa rirovira vereopa vovou vatareva ora igei tapo. Ragai-a vao, Pol.